

KUNST EN CULTUUR

VERWEVEN TOT IN DE KERN

CULTUURNOTA
2025-2028
GEMEENTE WINTERSWIJK

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Aanleiding	4
2. Actuele trends en ontwikkelingen	6
3. SPEERPUNT 1: ONZE CULTURELE INFRASTRUCTUUR BESTENDIGEN EN WAAR MOGELIJK VERSTERKEN	9
4. SPEERPUNT 2: STIMULEREN VAN MEEDOEN AAN KUNST & CULTUUR	15
5. SPEERPUNT 3: MET KUNST & CULTUUR TOERISME VERSTERKEN	20
6. Toelichting op het participatieproces	23

Kunst en cultuur brengen mensen samen. Ze verbinden jong en oud, amateurs en professionals, en zorgen ervoor dat we samen kunnen genieten, leren en creëren. Deze vernieuwde cultuurnota laat zien dat we in Winterswijk trots mogen zijn op wat we in huis hebben. Van de jonge Winterswijker die bijvoorbeeld via Boogie Woogie voor het eerst een instrument leert bespelen, tot de toneelspeler die met het Steengroeve Theater het publiek een avond vol plezier bezorgt. Denk ook aan de vele vrijwilligers die met Kerst op de Lappenbrink het centrum van Winterswijk omtoveren tot het Winterswijk van de periode 1900 tot 1940, toen de textielindustrie hoogtij vierde. En niet te vergeten, de muziekverenigingen die mensen op hoog niveau weten te ontroeren met hun indrukwekkende uitvoeringen.

In Winterswijk hebben we een rijk aanbod aan kunst en cultuur. Musea, toneel- en muziekverenigingen, een prachtig theater, een bibliotheek vol activiteiten, een jongerencentrum, een instituut voor kunst & cultuur: het is allemaal te vinden in onze gemeente. Mede door het ruime aanbod op gebied van kunst en cultuur is Winterswijk een aantrekkelijke gemeente om te wonen en daar plukken niet alleen onze inwoners de vruchten van, maar ook het bedrijfsleven. We organiseren diverse culturele evenementen die niet alleen onze eigen inwoners inspireren, maar ook mensen van buitenaf naar Winterswijk trekken. Met onze voorzieningen en het brede culturele aanbod hebben we een centrumfunctie in de regio. En daar zijn we trots op! Toch merken we dat dit waardevolle aanbod van kunst en cultuur niet bij alle inwoners van Winterswijk bekend is. Dat is jammer, want cultuur is van en voor iedereen. Daarom zetten we in deze cultuurnota sterk in op meer zichtbaarheid. We willen zorgen dat elke inwoner van Winterswijk, jong en oud, weet wat er te beleven valt en de kans krijgt om deel te nemen aan culturele activiteiten.

Daarnaast zetten we de komende jaren in op verbinding en samenwerking, niet alleen binnen de culturele sector zelf, maar ook daarbuiten. Denk bijvoorbeeld aan de samenwerking met de toeristische sector. Door cultuur en toerisme meer met elkaar te verweven, versterken we beide sectoren en creëren we een rijkere beleving voor zowel inwoners als bezoekers.

De landelijke uitdagingen voor de culturele sector zijn groot. Een concreet voorbeeld is de verhoging van het BTW-tarief voor cultuur, wat de toegankelijkheid onder druk zet. Een maatregel die niet alleen culturele instellingen raakt, maar ook de mensen die van cultuur willen genieten. De erkenning van de Achterhoek als Cultuurregio door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap biedt ons een belangrijke stem in het landelijke cultuurbeleid. Deze erkenning geeft ons de mogelijkheid om samen met andere regio's invloed uit te oefenen op beslissingen die van invloed zijn op de toekomst van kunst en cultuur.

We blijven, samen met de sector, werken aan een bloeiende culturele sector met een ruim en kwalitatief goed aanbod.

Met trots presenteer ik u daarom de vernieuwde cultuurnota van Winterswijk:
Kunst en Cultuur, verweven tot in de kern

Sandra Metaal - ten Dolle

Wethouder Cultuur

In 2018 is de huidige Cultuurnota door de gemeenteraad vastgesteld. Bij de kadernota en begroting 2024 is aangekondigd dat we onze visie op cultuur actualiseren en onze speerpunten vernieuwen. Daarom leggen we bij deze met veel genoegen de nieuwe Cultuurnota 2025-2028 aan u voor.

Startnotitie

In januari 2024 is de Startnotitie Cultuurnota vastgesteld. In deze startnotitie zijn trends en ontwikkelingen geschetst voor de vernieuwde cultuurnota, gevolgd door een voorstel voor strategische richting in de vorm van speerpunten. Kern van de startnotitie is dat we de huidige culturele infrastructuur en een uitgebreid verenigingsleven willen behouden en versterken en we met de inzet van kunst en cultuur kansen benutten in combinatie met andere beleidsterreinen. We streven naar integraal cultuurbeleid en sluiten zo veel mogelijk aan bij (onderhanden) gemeentelijke visies en uitvoeringsprogramma's.

Met het vaststellen van de startnotitie zijn de volgende speerpunten vastgesteld waarlangs de visie op cultuur is ontwikkeld:

Drie speerpunten als basis van deze nieuwe cultuurnota:

1. Onze culturele infrastructuur bestendigen en waar mogelijk versterken
2. Stimuleren van meedoen aan kunst & cultuur
 - Met kunst & cultuur mentale gezondheid versterken
 - Kunst & cultuur moeten voor iedereen toegankelijk zijn
 - Beter aansluiten bij de culturele behoefte van de jeugd
3. Met kunst & cultuur toerisme versterken

Ook zijn er een aantal kaders vastgesteld. Financieel kader is dat de structurele budgetten voor kunst & cultuur niet worden verhoogd (exclusief eventuele indexering). Inhoudelijk kader is dat, hoewel we oog hebben voor de verbinding tussen cultuur en erfgoed, de focus niet op erfgoed ligt. Ook laten we beleid voor herdenkingsvormen buiten beschouwing in de cultuurnota.

Uitwerking en opbouw van het stuk

In deze nieuwe cultuurnota hebben we samen met betrokkenen gekeken naar wat er nodig is om de komende vier jaar concreet aan de speerpunten te werken. Van januari t/m augustus 2024 heeft het participatieproces plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in deze cultuurnota. Uitgangspunt van deze cultuurnota is dat het geen papieren document voor in de la is maar een werkbaar beleid waar we samen met betrokkenen de komende vier jaar mee vooruit en aan de slag kunnen. Per speerpunt is weergegeven welke ambities er zijn, hoe de huidige situatie eruit ziet, waarom het belangrijk is en hoe we dit willen bereiken in de komende periode. Dit laatste wordt samen met betrokkenen nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma die in het eerste kwartaal 2025 ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd. Een voorstel voor incidenteel budget wordt in de begroting 2025 voorgelegd, zodat we meteen aan de slag kunnen.

ACTUELE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

2

Zoals aangegeven in de Startnotitie Cultuurnota staan regionale en landelijke ontwikkelingen in nauwe verbinding tot onze Cultuurnota. In dit deel van de Cultuurnota lichten we een aantal actuele relevante onderwerpen uitbreider toe.

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Nationaal Akkoord Amateurkunst

Het Rijk ziet de grote meerwaarde van cultuurbeoefening door amateurs. Met een Nationaal Akkoord Amateurkunst zet het Rijk in op een structurele, samenhangende aanpak van ondersteuning van amateurkunstgroepen. Bijvoorbeeld ondersteuning op het gebied van kennisdeling, programmaontwikkeling en financiering. In 2024-2025 loopt in Gelderland een grote pilot die input moet leveren voor het uiteindelijke akkoord. Via proeftuinen / Field Labs worden bouwstenen opgehaald voor het Nationaal Akkoord. Eén van deze Field Labs vindt plaats in Winterswijk en gaat over het versterken van het lokale amateurkunstenveld.

Advies Raad voor Cultuur – Op weg naar een nieuw bestel in 2029

Onze Cultuurnota is voor vier jaar: de beleidsperiode 2025-2028. We lopen daarmee parallel aan de landelijke cultuurnota periode. In 2029 staat mogelijk een landelijke wijziging van het cultureel bestel op de rol naar advies van de Raad voor Cultuur. Er wordt gekeken naar wettelijke verankering van taken van provincies en gemeenten door te komen tot een Kaderwet Cultuur waarin de zorgplicht voor gemeenten, provincies en het Rijk wordt vastgelegd. Ook wordt gekeken naar een betere afstemming tussen overheden vanuit een gezamenlijke langetermijnvisie op cultuur in Nederland. Daarnaast wordt aandacht voor elke regio specifiek benoemd.

VNG propositie – Samen Cultuur Borgen

Gemeenten zetten met de propositie 'Samen cultuur borgen' (2024) koers naar het hierboven genoemde nieuwe cultuurbestel. Het uitgangspunt van de propositie is om cultuur voor alle inwoners toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk te houden en cultuur via beleid structureel te borgen. De propositie is opgebouwd langs de pijlers cultuurwaarde, cultuurstimulering, cultuurspreiding en cultuurfinanciering.

Ontwikkelingen Bibliotheek en de omroep

Naar verwachting komt in 2026 een wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen en gaat dan een zorgplicht gelden. Dat betekent dat gemeenten de wettelijke taak krijgen om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. Wat bekend is, is dat er een beleidsplan vanuit de gemeente opgesteld moet worden ten behoeve van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. In de regio van de bibliotheek Oost-Achterhoek, waar gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk bij zijn aangesloten, is afgesproken dat we waar mogelijk gezamenlijk een beleidsplan opstellen.

Het Rijk stuurt aan op aanwezigheid van streekomroepen in alle regio's per 2027. Vanaf dat moment zal de financiering van lokale omroepen direct via de Rijksoverheid lopen. Dit zorgt volgens de NLPO voor een stabielere en onafhankelijke financiële basis voor de omroepen. Daarmee verdwijnt het niet geoormerkte bedrag uit het gemeentefonds maar óók de wettelijke taak voor gemeenten om een lokale omroep te faciliteren. Waar op dit moment een lokale omroep per gemeente is aangewezen (in Winterswijk is dat RTV Slingeland), zal dan een streekomroep per streek worden aangewezen. Gemeenten in de Achterhoek werken samen aan een regionale beleidsnotitie over de vorming naar een streekomroep.

Regeerprogramma

Een aantal maatregelen die zijn voorgesteld door kabinet-Schoof hebben een negatief effect op de culturele sector. Het verhogen van het BTW-tarief op cultuur zet de toegankelijkheid en betaalbaarheid van cultuur enorm onder druk. Verwacht wordt dat het leidt tot een grote afname van deelname aan cultuur. Dit heeft een ongewenst effect op de samenleving.

REGIONALE ONTWIKKELINGEN

Cultuurregio Achterhoek

In 2024 heeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de Achterhoek erkend als cultuurregio. Basis voor deze erkenning ligt in de jarenlange samenwerking in de Achterhoek op het gebied van cultuur en erfgoed. Het zijn van Cultuurregio betekent dat de Achterhoek een stem heeft als het gaat om landelijk cultuurbeleid en we de kansen en uitdagingen van onze regio landelijk kunnen agenderen. Daarnaast biedt het zijn van Cultuurregio ook mogelijkheden aanspraak te maken op financiële middelen die voorheen meer buiten bereik lagen.

Convenant Landsdeel Oost

Op advies van Provincie Gelderland onderzoeken we de mogelijkheden ons als Cultuurregio Achterhoek aan te sluiten bij het Convenant Landsdeel Oost voor de nieuwe periode 2025-2028. Het ministerie van OC&W heeft in de periode 2021-2024 convenanten gesloten met stedelijke cultuurregio's en Landsdeel Oost. Onder Landsdeel Oost zijn nu vijf stedelijke regio's actief. In de convenanten staan afspraken tussen OCW en de regio's over gezamenlijke beleidsprioriteiten. Het Rijk, provincies en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de culturele infrastructuur in Nederland. In de convenanten maken OCW en de cultuurregio's afspraken over onderwerpen als cultuureducatie en -participatie, publieke collecties, het naleven van de culturele codes, toezicht op erfgoed en het onderling uitwisselen van informatie. Het streven is dat Cultuurregio Achterhoek in de nieuwe periode 2025-2028 aansluit.

Cultuur- en Erfgoedakkoord Achterhoek in ontwikkeling

Voorgenoemde relevante ontwikkelingen vragen dat we regionaal onze handen stevig vasthouden. We zien de positieve effecten van regionaal samenwerken. Echter los van de meer projectmatige regionale samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen het Cultuur- en Erfgoedpact, is er nog geen gremium waarin bestuurlijke regionale afspraken zijn gemaakt over kunst en cultuur in de Achterhoek. Daarom streven we naar ondertekening van een regionaal Cultuur- en

Erfgoedakkoord in 2025. Op advies van Provincie Gelderland verbinden we kunst, cultuur en erfgoed bij dit akkoord aan elkaar.

Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek

De vruchtbare samenwerking binnen het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek, dat het vliegwiel is voor bovenstaande positieve ontwikkelingen, willen we in de komende periode voortzetten. De cultuurcoalitie van zes culturele instellingen, acht Achterhoekse gemeenten waaronder Winterswijk, en de Provincie Gelderland werken al sinds 2012 samen binnen dit Cultuur- en Erfgoedpact. Het is op moment van schrijven nog niet bekend hoe de Provincie Gelderland de nieuwe pactregelingen inricht. Naar verwachting opent de pactregeling in het eerste kwartaal van 2025. Ook opent de Provincie hoogstwaarschijnlijk een subsidieregeling voor het versterken van de regionale culturele infrastructuur. Het is op moment van schrijven nog onduidelijk hoe dit precies vorm krijgt.

ONZE CULTURELE INFRASTRUCTUUR BESTENDIGEN EN WAAR MOGELIJK VERSTERKEN

3

Voor de Startnotitie Cultuurnota is aan de hand van het cirkelmodel van Cor Wijn de huidige Winterswijkse culturele infrastructuur zo veel als mogelijk in kaart gebracht binnen de thema's amateurkunst en kunsteducatie, podiumkunsten, cultureel erfgoed, media en letteren, beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving en film. We hebben als middelgrote gemeente een rijk en divers cultureel aanbod met een hoog voorzieningenniveau. Hiermee onderscheiden we ons. Om ons de komende jaren te richten op het bestendigen en waar mogelijk versterken van de huidige culturele infrastructuur, spreken we de volgende ambities uit:

AMBITIE: EEN STABIELE EN TOEKOMSTBESTENDIGE BASIS VOOR ONZE LOKALE CULTURELE INFRASTRUCTUUR ZODAT ER ENERGIE EN RUIMTE ONTSTAAT VOOR DOORONTWIKKELING.

Huidige situatie

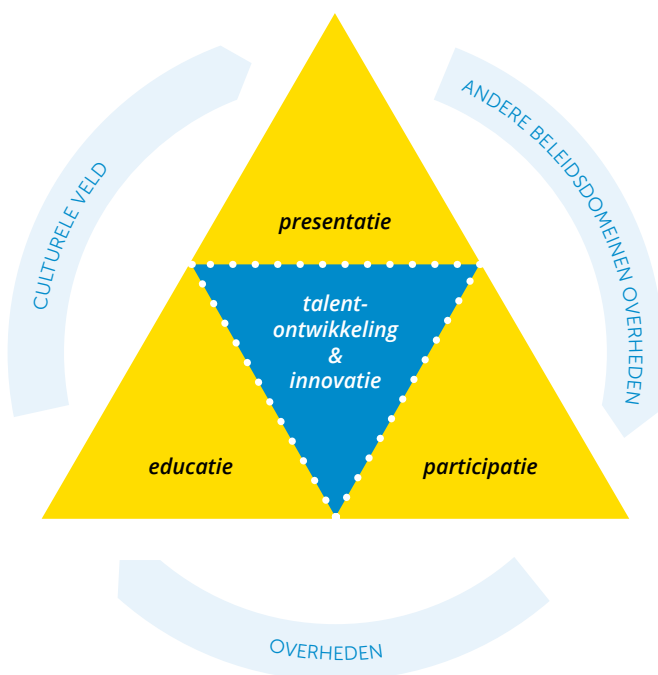
Het Rijk, provincies en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor de culturele infrastructuur in Nederland. Als gemeente zijn we een belangrijke cultuurfancier en investeren we jaarlijks circa twee miljoen in onze lokale culturele infrastructuur via subsidies. Zie bijlage 'Overzicht'.

Professionele organisaties zoals Boogie Woogie, Theater de Storm, Villa Mondriaan en Bibliotheek Oost-Achterhoek zijn belangrijke culturele voorzieningen. De voedingsbodem voor meedoen aan kunst en cultuur en het ontwikkelen van cultureel talent wordt door Boogie Woogie gecreëerd door middel van onder meer muziek- en cultuuronderwijs, cursussen en projecten. Theater de Storm biedt een volwaardig theaterprogramma aan onze inwoners, inwoners van buurgemeenten en over de grens en heeft een belangrijke podiumfunctie voor lokaal en regionaal talent. In het bevorderen van taal- en leesvaardigheid en het vervullen van een relevante maatschappelijke (inloop)functie heeft de Bibliotheek Oost-Achterhoek een relevante rol. Het erfgoed van Piet Mondriaan wordt door Villa Mondriaan levend gehouden door dit te bewaken en te ontsluiten door middel van tentoonstellingen, activiteiten en evenementen en is hiermee onder meer van toeristische waarde. We hebben een rijk verenigingsleven met onder andere de muziekverenigingen, koren, toneel- en muziektheaterverenigingen waaraan veel Winterswijkers deelnemen. Winterswijk heeft een bioscoop met vier zalen en 240 stoelen. Wekelijks worden hier ook filmhuis films vertoond.

Culturele driehoek

Iedere organisatie heeft vanuit haar eigen functie een relevante rol in de culturele driehoek van educatie, participatie en presentatie. Middels onderstaand model, gehanteerd door adviesorganisatie Cultuur Oost, is dit goed te duiden: de culturele sector als ecosysteem. Met als basis cultuureducatie in het onderwijs en een lokale voedingsbodem voor cultuurparticipatie. Hiermee kan iedereen meedoen aan en met cultuur, wat bijdraagt aan verbinding in de samenleving. Zowel cultuureducatie als -participatie voeden vanuit talentontwikkeling en innovatie (professionele) cultuurpresentatie. En op haar beurt zorgt presentatie voor een aanzuigende werking op diezelfde talentontwikkeling en innovatie in de basis. Ook biedt het publiek perspectief en inspiratie. Dit ecosysteem houdt niet op bij de culturele sector zelf maar werkt door in onderwijs, welzijn, zorg, sport, vrijetijdseconomie.

Figuur 1: Culturele driehoek

Stijgende kosten door landelijke ontwikkelingen (onder andere loon- en prijsstijgingen) zetten de financiën van culturele organisaties onder druk. Begrotingen van culturele organisaties komen klem te staan met als gevolg dat er minder tijd en geld beschikbaar is voor culturele activiteiten en er geen ruimte is voor ontwikkeling en innovatie. Een voorbeeld is de landelijk ingevoerde Fair Practice Code waarbinnen eerlijke beloning van professionals in de creatieve en culturele sector een van de principes is. Het is een uitdaging om volgens Fair Pay richtlijnen te kunnen verlonen als er geen indexering van inkomsten plaatsvindt. De landelijk voorgestelde BTW verhoging heeft een zeer ongewenst effect omdat minder cultuurdeelname leidt tot minder inkomsten. De handhaving op de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) per 2025 dwingt culturele organisaties om schijnzelfstandigen in loondienst te nemen wat kan leiden tot hogere loonkosten en minder flexibiliteit. Dergelijke ontwikkelingen maken de sector kwetsbaar.

Het verminderen van de inkomsten van het Rijk naar het gemeentefonds per 2026 maakt de financiële positie van gemeenten onzeker. Winterswijkse ambities zoals nieuwbouw van het Cultuurgebouw WoooW waarin Boogie Woogie, de Bibliotheek en de Winterswijkse Uitdaging gaan samenwonen aan de Spoorstraat, komen hierdoor onder druk te staan. Het Cultuurgebouw WoooW is onderdeel van de gebiedsontwikkeling aan het Weurden waarin wonen, werken, winkelen en cultuur elkaar versterken. Maar de huisvesting van bepaalde Winterswijkse culturele voorzieningen vraagt wel nadrukkelijk aandacht. De kwaliteit van de panden van Theater de Storm en Boogie Woogie gaat achteruit. Er is onvoldoende financiële armslag bij deze organisaties om zelf te investeren in groot noodzakelijk onderhoud.

Waarom belangrijk?

Kunst en cultuur zijn overal om ons heen. Ze zitten in de haarvaten van onze samenleving en zijn van onschatbare waarde. Kunst en cultuur geven ons leven kleur. De coronaperiode waarin we veel hiervan moesten missen, bevestigde dit. Kunst en cultuur verrijken en brengen mensen samen. Kunst en cultuur zijn belangrijke factoren voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Kunst en cultuur zorgen voor een creatieve en veerkrachtige gemeenschap en een aantrekkelijke omgeving om te wonen, werken en recreëren. Kortom: kunst en cultuur dragen bij aan kwaliteit van leven. Daarom zetten we in op de bestendiging en waar mogelijk versterking hiervan. We willen dat kunst en cultuur ook voor de toekomstige generatie behouden blijven.

Hoe willen we dit bereiken?

Om onze culturele infrastructuur te bestendigen en van daaruit te kunnen vernieuwen en door ontwikkelen is een stevige en stabiele basis nodig. Hierbij vinden we toekomstbestendigheid op het gebied van huisvesting, activiteiten en gezonde bedrijfsvoering belangrijk. Onder meer uit keurmerken als van de Museumvereniging en Certificeringsorganisatie bibliotheekwerk, cultuur en taal en de divisieniveaus binnen harmonie en fanfare blijkt de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de culturele activiteiten in Winterswijk. We agenderen cultuur binnen de Regio Achterhoek en willen onze regiofunctie op het gebied van cultuur laten bekrachtigen. Goede toekomstbestendige huisvesting is een belangrijke randvoorwaarde voor optimaal functioneren. Op het moment van schrijven worden voorstellen voor instandhouding van voorzieningen gedaan in het kader van de begroting waar nog besluitvorming door de gemeenteraad over moet plaatsvinden. In dit beleidsdocument laten we nadere informatie hierover daarom buiten beschouwing.

In samenspraak met het lokale ondernemersklimaat verkennen we welke mogelijkheden er zijn om vanuit deze invalshoek bij te dragen aan de culturele infrastructuur.

Een landelijke Kaderwet Cultuur (zie 'Landelijke ontwikkelingen') zal gemeenten helpen bij het creëren van een stabiele (financiële) basis en het borgen en verduurzamen van de lokale culturele infrastructuur. De sector heeft behoefte aan stabiliteit, duidelijkheid en rust via meerjarige afspraken. Daarom benutten we de ambtelijke en bestuurlijke netwerken

(lobby) die we hebben om het belang van de Kaderwet Cultuur stevig onder de aandacht te brengen.

Bij besluitvorming over het wel of niet toepassen van indexering van subsidies brengen we eerst de effecten goed in kaart. Als er geïndexeerd wordt doen we dat via het in de Nadere Regels vastgelegde CBS-indexcijfer. Door te indexeren kunnen loonstijgingen beter opgevangen worden en blijven we een bijdrage leveren aan eerlijke beloning van de culturele sector. Het is belangrijk om cultuuraanbod serieus te nemen en dat professionals in de culturele sector eerlijk beloond worden.

We blijven inzetten op het voeren van ambtelijke en bestuurlijke gesprekken met onze culturele (subsidie)relaties over actuele ontwikkelingen.

AMBITIE: ONZE LOKALE CULTURELE INFRASTRUCTUUR BORGEN EN VERSTERKEN MET DE KRACHT VAN REGIONALE SAMENWERKING.

Huidige situatie

Op bestuurlijk niveau zijn er nog geen regionale afspraken over kunst en cultuur in de Achterhoek, anders dan de afspraken die er meer projectmatig binnen het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek zijn.

Waarom belangrijk?

Door samen te werken staan we sterker. Met meerdere gemeenten samen bereiken we meer dan als gemeente alleen (zie paragraaf Regionale ontwikkelingen).

Een aantal culturele voorzieningen in de Achterhoek heeft een bovenlokale aantrekkingskracht en bedient inwoners van omliggende gemeenten. Dit geldt bijvoorbeeld voor Theater de Storm die een belangrijke theaterfunctie in Oost-Achterhoek vervult. We vinden het belangrijk dat kunst en cultuur bereikbaar en toegankelijk blijven. Maar door de financieel onzekere tijden waar gemeenten voor staan staat dit onder druk. Daarom vinden we het belangrijk dat we in de regio met elkaar onderzoeken wat er nodig is.

Hoe willen we dit bereiken?

We versterken de samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen de regio door als gemeenten meerjarige regionale bestuurlijke afspraken vast te leggen in een regionaal Cultuur en Erfgoed Akkoord. Eén van de denkrichtingen van het akkoord is het verbinden van de culturele sector aan de Achterhoekse thematafels van de Achterhoek Raad zodat cultuur ook regionaal bestuurlijk steviger in andere domeinen kan landen. Ingezet wordt op aandacht voor de rol van kunst & cultuur in het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek, de regiodeal en de thematafels.

AMBITIE: HET AMATEURKUNSTENVELD VERSTEVIGEN OM AMATEURKUNSTBEOEFENING VOOR DE TOEKOMST TE BORGEN.

Huidige situatie

We hebben een rijk amateurkunstleven met muziekverenigingen, koren, beeldend kunstenaars, toneel- en muziektheaterverenigingen, bands, ensembles, dweilorkesten, beoefenaars binnen de popcultuur, beoefenaars vanuit verschillende culturen en meer.

Er zijn daarbij ook veel vrijwilligers actief. Zij maken het mede mogelijk dat we een rijk aanbod aan kunst en cultuur hebben. Via de Winterswijkse Uitdaging faciliteren we de ondersteuning van vrijwilligers (door middel van het Vrijwilligerspunt en de ondersteuning van verenigingen en stichtingen bij vrijwilligersbehoud en -werving).

Corona heeft een negatief effect gehad op het amateurkunstleven en een aantal uitdagingen zijn uitvergroot zoals vergrijzing, ledenverlies, vrijwilligerswerving en publiekswerving.

Waarom belangrijk?

Amateurkunst zorgt voor ontmoeting, samen een leuke tijd hebben en van elkaar leren. Maar ook is het een uitlaatklep, een mogelijkheid om te ontspannen en jezelf te ontwikkelen. Uit de eerste Gelderse Cultuurmonitor bleek dat amateurkunst erg belangrijk is voor de Gelderse samenleving. Zo'n 45% van de Gelderlanders is actief als amateurkunstenaar. De meeste amateurkunstenaars in groepsverband, zo'n 80%, doet dat uit sociale overwegingen. Culturele verenigingen hebben hier een belangrijke rol in omdat ze in grote mate bijdragen aan een sterk sociaal netwerk en sociale cohesie. Ze zijn van grote waarde voor gemeenschapszin in ons binnen- en buitengebied.

Hoe willen we dit bereiken?

Samen met het brede amateurkunstenveld (het georganiseerde en informele) werken we aan ontmoeting en verbinding en maken we een plan van aanpak over wat er nodig is om het amateurkunstenveld te verstevigen. Het project Field Lab Winterswijk, de onder 'Landelijke ontwikkelingen' genoemde proeftuin voor het te ontwikkelen Nationaal Akkoord Amateurkunst, zetten we hiervoor als proces in. Een mogelijk instrument hierbij is het opstellen van een Lokaal Akkoord Amateurkunst (convenant) waarin vanuit gedeelde visie en gezamenlijke verantwoordelijkheid afspraken worden vastgelegd tussen gemeente, ondersteunende organisaties en het amateurkunstenveld zelf. We hebben de positieve effecten gezien van vergelijkbare processen rondom het Convenant Cultuur & Onderwijs en het Museumconvenant.

AMBITIE: MEER VERBINDING DOOR ONTMOETINGEN TUSSEN EN VOOR CULTURELE INSTELLINGEN, VERENIGINGEN, LOCATIES, CREATIEVE MAKERS ET CETERA.

Huidige situatie

Groepen die geregistreerd zijn, zoals muziekverenigingen, zijn over het algemeen beter in beeld bij de gemeente dan informele creatieve makers. Daardoor is de behoefte van het informele veld niet altijd goed in beeld. Individuele kunstenaars die gevestigd zijn in Winterswijk, hebben tijdens het participatieproces aangegeven behoefte te hebben aan exposeerruimte en ontmoeting met elkaar en andere betrokkenen binnen de culturele sector.

Uit het participatieproces blijkt ook dat diverse betrokkenen in de culturele infrastructuur kansen zien in samenwerking, kennisdeling en uitwisseling. De grotere culturele organisaties komen periodiek bij elkaar, de muziekverenigingen zijn georganiseerd binnen Samen Muziek Winterswijk, maar de afstemming en verbinding in een breder verband is er nog niet.

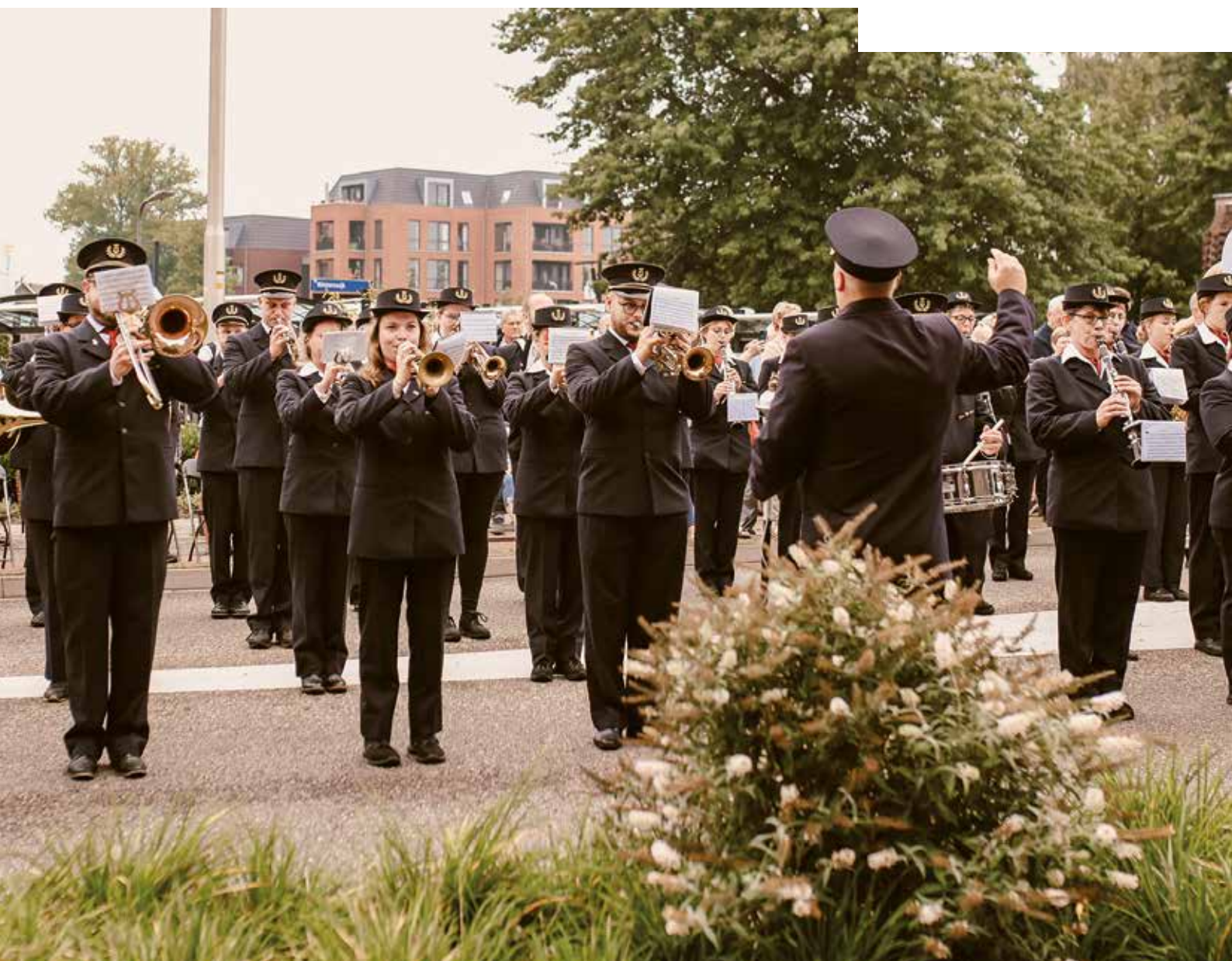
Waarom belangrijk?

Door intensiever samen te werken ontstaat meer slagkracht. Verenigingen en organisaties geven aan beter van elkaar te willen weten wat er speelt en wat er aan activiteiten gepland staan, zodat zaken beter op elkaar afgestemd worden en eenvoudiger inhoudelijke samenwerking gezocht kan worden. Ook zijn er verschillende culturele locaties die zich openstellen voor activiteiten van anderen. Door te sturen op meer verbinding, nauwere samenwerking en het vergroten van het culturele netwerk wordt de culturele infrastructuur versterkt.

Hoe willen we dit bereiken?

Samen met Villa Mondriaan en beeldend kunstenaars kijken we hoe we de positie van beeldende kunstenaars die gevestigd zijn in Winterswijk kunnen versterken. Wanneer er kansen zijn binnen het fysiek domein voor mogelijke exposeerruimte dan ondersteunen we deze zoveel mogelijk.

We faciliteren in 2025 een aantal ontmoetingen voor de culturele sector. In het participatieproces is de vorm van een Kunst- en Cultuurcafé benoemd dat twee tot vier keer per jaar plaatsvindt en qua locatie rouleert. We kijken samen met de betrokkenen of en hoe dit na 2025 geborgd kan worden in een structurele en duurzame vorm.

© Erwin Kamp

SPEERPUNT 2

STIMULEREN VAN MEEDOEN AAN KUNST & CULTUUR

4

We vinden het belangrijk dat iedereen in Winterswijk kan meedoen. Als we het hebben over meedoen aan kunst en cultuur dan hebben we het over actieve en passieve cultuurbeoefening. Onder meedoen verstaan we dus simpel gezegd niet alleen het bespelen van een instrument of het spelen bij een toneelvereniging maar ook een bezoek aan het theater of museum. Ook laagdrempelige kunst en cultuuractiviteiten op locaties of in de openbare ruimte scharen we hieronder.

AMBITIE: EEN STEVIGERE POSITIE VOOR KUNST EN CULTUUR IN SOCIALE
DOELSTELLINGEN.

Huidige situatie

Kunst en cultuur dragen bij aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. Ze leveren een bijdrage aan sociale doelstellingen zoals het voorkomen van eenzaamheid bij ouderen. Op dit moment doen Winterswijkse culturele organisaties al heel veel op het gebied van het sociaal domein, echter dit is nog vaak ongezien of onbenoemd en hebben zij hier geen concrete gemeentelijke opdracht in.

In het Winterswijkse plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord 2024-2026 is opgenomen dat we naar de mogelijkheden kijken die kunst & cultuuractiviteiten bieden bij preventie-onderwerpen als Eén tegen Eenzaamheid

en Welzijn op recept en dat we als doelstelling hebben dat we aan meerdere programma's kunst & cultuur activiteiten hebben toegevoegd.

Waarom belangrijk?

Kunst en cultuur hebben bewezen positieve effecten op gezondheid en welzijn. Ze kunnen een (preventieve) rol spelen bij sociale vraagstukken. Kunst en cultuur zijn maatschappelijk relevant. Ze leveren in de basis een bijdrage aan het welzijn van onze inwoners. Ze zijn, net als sport, één van de bouwstenen voor een sociale basis.

Hoe willen we dit bereiken?

Samen met betrokkenen waaronder culturele organisaties gaan we nader in gesprek en onderzoeken we de mogelijkheden hoe de verbinding met het sociaal domein waar nodig nog steviger gelegd kan worden.

Binnen de afstemming van jongerenwerkers in de regio is afgesproken dat kunst- en cultuuractiviteiten een stevigere plek krijgen binnen het jongerenwerk.

We zien kunst en cultuur als sterk middel om bij te dragen aan (blijvende) actieve deelname voor ouderen aan de samenleving en de aanpak tegen het voorkomen van eenzaamheid.

Samen met de ouderenwerker is een werkgroep opgestart die samen met cultuuraanbieders het cultureel aanbod voor senioren in beeld heeft gebracht. De komende periode wordt ingezet op het in kaart brengen van de culturele behoefte van senioren en zetten we in op het samenbrengen van vraag en aanbod.

We werken binnen de regio samen om kunst en cultuur activiteiten te laten landen binnen de uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord.

AMBITIE: BETER AANSLUITEN BIJ DE CULTURELE BEHOEFTE VAN DE JEUGD.

Huidige situatie

Van oudsher kent Winterswijk een rijke popcultuur met bands. Ook hedendaagse genres en beoefenaars horen een plaats in te nemen in onze culturele infrastructuur: de hedendaagse pop- en jongerencultuur. Deze bestaat onder andere uit popbands, urban, hip hop, spoken word, DJ en producing. Om hier goed in te kunnen participeren zijn ruimten en faciliteiten nodig. Deze zijn opgenomen in het programma van eisen voor het toekomstige Cultuurgebouw WoooW.

We ondersteunen culturele activiteiten en evenementen die gericht zijn op jeugd waar het kan zoveel mogelijk. Recente voorbeelden zijn de Museumnacht, het projectorkest Oost Gelders Jeugdorkest en het Talent Farm Festival.

De popcultuur waarderen we jaarlijks door middel van de uitreiking van de Winterswijkse Pop Award.

Waarom belangrijk?

Het is belangrijk dat jongeren de kans krijgen om zich cultureel te ontplooiën en dat er een weg is voor diegenen die zijn/haar talenten op cultureel gebied verder wil verkennen of ontwikkelen. Willen we als gemeente aantrekkelijk blijven voor jongeren, ze binden en behouden binnen onze gemeente moeten er voldoende mogelijkheden zijn voor talentontwikkeling. Het is belangrijk dat hierbij sleutelfiguren worden ingezet zoals de talentmakelaars van Boogie Woogie. Om aan te kunnen sluiten bij de culturele behoefte van jeugd, is het belangrijk dat er oog is voor eigentijdse kunst- en cultuurvormen en niet alleen voor de traditionele.

Voldoende mogelijkheden tot het bezoeken van culturele evenementen en activiteiten en festivals binnen eigen gemeente, worden als zeer relevant benoemd door jongeren.

Hoe willen we dit bereiken?

Het Cultuurgebouw WoooW waarin Boogie Woogie, Bibliotheek Oost-Achterhoek en de Winterswijkse Uitdaging samengaan en elkaar versterken blijft een belangrijke ambitie.

Zolang het cultuurgebouw niet gerealiseerd is, onderzoeken we komende periode de mogelijkheden om een alternatieve laagdrempelige ruimte te faciliteren die als culturele ontmoetingsplek en broedplaats voor jongeren kan dienen en waar ruimte is voor experiment. We onderzoeken welke (financierings)kansen hiervoor zijn.

Door middel van de SPUK-regeling Impuls jongeren en talent faciliteren we via regionale samenwerking dat er een impuls aan lokale jongerencultuur wordt gegeven. Hierbij is gevraagd de infrastructuur van de talentmakelaars te benutten. De Achterhoekse talentmakelaars pop en urban/hiphop hebben als doel om muzikaal talent in de Achterhoek verder te helpen. Kennis, kansen en speelmogelijkheden kunnen voor acts de sleutel zijn naar een volgende fase. Daarom brengen zij het bestaande netwerk in kaart, verbinden deze met elkaar en zorgen voor meer kennisdeling. We onderzoeken regionaal de mogelijkheden om deze impuls te borgen in de regionale culturele infrastructuur. Om dit lokaal kracht bij te zetten, faciliteren we net als afgelopen jaar ook komend schooljaar (vanuit NPO middelen) de Winterswijkse deelname aan Kunstbende. Kunstbende is een netwerkorganisatie die jong, creatief talent ontdekt, ontwikkelt en exposeert. De kern is een landelijke talentenwedstrijd voor jongeren.

Ook staan we positief tegenover initiatieven die aansluiten bij de behoefte van de Winterswijkse jeugd en kijken we hoe we hier als gemeente aan bij kunnen dragen als initiatiefnemers zich melden. De projectsubsidie kunst en cultuur om vernieuwende publiekstoegankelijke activiteiten een steuntje in de rug te geven (aanvraag tot € 1.000) brengen we breder onder de aandacht.

We gebruiken de input van de jongeren werkgroep WijZ om ook komende jaren op de hoogte te blijven van de wensen en behoeften van jongeren op cultureel vlak.

AMBITIE: GELIJKE TOEGANG TOT KUNST EN CULTUUR VOOR ALLE KINDEREN IN WINTERSWIJK.

Huidige situatie

Door middel van cultuureducatie wordt cultuur in de brede zin van het woord toegankelijk gemaakt voor jeugd in Winterswijk en worden ze (via doorlopende leerlijnen) in het onderwijs in aanraking gebracht met verschillende vormen van kunst en cultuur. In het Convenant Cultuur en Onderwijs 2021 is afgesproken dat de gemeente het Coördinatiepunt Cultuureducatie faciliteert dat vraag vanuit het onderwijs en aanbod samenbrengt. Per 2026 staat een gemeentelijke bezuiniging op het Coördinatiepunt Cultuureducatie gepland. Hierdoor komt een belangrijke basis van de culturele infrastructuur onder druk te staan. Bovendien komt midden in de periode van uitvoering het scholenprogramma Cultuureducatie Met Kwaliteit 2025-2028 onder druk te staan.

Via educatieprogramma's geven culturele organisaties uitvoering aan cultuureducatie.

We faciliteren Algemene Muzikale Vorming op alle basisscholen in Winterswijk. De NPO (Nationaal Programma Onderwijs) middelen ter bestrijding van sociale en emotionele achterstand van jongeren, hebben we voor een groot deel inge-

zet voor culturele activiteiten in het voortgezet onderwijs.

Waarom belangrijk?

Kunst en cultuur spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Het stimuleert creativiteit en verbeeldingskracht en draagt bij aan de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen. Via cultuureducatie worden kinderen al vanaf jonge leeftijd in aanraking gebracht met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Hoe willen we dit bereiken?

We onderzoeken samen met het onderwijs (via het Lokale Educatieve Agenda overleg) hoe we het Coördinatiepunt Cultuureducatie in stand kunnen houden vanaf 2026 vanwege haar relevante rol in de culturele infrastructuur, door op zoek te gaan naar andere financieringsbronnen.

AMBITIE: KUNST & CULTUUR ZIJN VOOR IEDEREEN TOEGANKELIJK.

Huidige situatie

We faciliteren vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord 2024-2026 een Cultuurcoach met als taak het realiseren van gratis toegankelijke culturele activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd in de vrije tijd. Dit vindt in samenhang met het team buurtsportcoaches van Actief Winterswijk plaats.

Betaalbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde voor de toegankelijkheid van kunst & cultuur. Het laag houden van kosten om aan cultuur deel te nemen wordt als zeer relevant gezien om mee te kunnen doen. De voorgestelde landelijke BTW-verhoging zet dit onder druk. Met de Winterswijkse Meedoenregeling voor volwassenen en kinderen blijven we het meedoen aan culturele activiteiten voor mensen met een laag inkomen stimuleren. Wel zitten hier beperkingen aan. Voor culturele uitstapjes biedt de regeling een uitkomst maar voor het volgen van muziekonderwijs gezien de hoogte van de kosten niet. In de komende periode hebben we hier aandacht voor.

Fysieke toegankelijkheid van kunst en cultuur is ook een belangrijk aandachtspunt. Middelen om de toegankelijkheid te verhogen (zoals audiodescriptie bij een theatervoorstelling of kunstuitingen voelbaar maken) worden als waardevol benoemd. Dit brengt echter kosten met zich mee. Bij financiële krapte binnen de culturele sector hebben andere zaken prioriteit en kan dit ten koste gaan van activiteiten die bijdragen aan het verhogen van de fysieke toegankelijkheid.

De gratis toegankelijke publieksactiviteiten van stichting Ondernemen met Cultuur leveren een bijdrage aan het verhogen van de toegankelijkheid van kunst & cultuur.

Waarom belangrijk?

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen aan kunst en cultuur en dit zoveel mogelijk toegankelijk is, waarbij er ons van bewust zijn dat niet iedereen per se in alle kunst en cultuur geïnteresseerd hoeft te zijn.

Hoe willen we dit bereiken?

De laagdrempelige culturele activiteiten van de Cultuurcoach zouden breder in de gemeente ingezet kunnen worden. Meer verbinding met de wijkgerichte aanpak en samenhang met speeltuinverenigingen lijkt hierin een logische stap voor de korte termijn. Uit het participatieproces is gebleken dat er behoefte is aan laagdrempelige culturele ontmoeting in de

buurt. We zoeken daarom aansluiting bij de uitvoering van de visie BOSS (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten) en de ontwikkeling van speeltuinverenigingen naar wijkverenigingen met meerdere functies.

We onderzoeken de mogelijkheden bij een eventuele volgende (GALA) periode tot het verbreden van het aandachtsgebied van de Cultuurcoach zodat deze voor een bredere doelgroep ingezet kan worden.

We willen de regeling voor projectsubsidies kunst en cultuur breder inzetten zodat deze niet alleen beschikbaar is voor vernieuwende activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, maar ook voor activiteiten die bijdragen aan het verhogen van de toegankelijkheid van kunst en cultuur.

© Erwin Kamp

SPEERPUNT 3

MET KUNST & CULTUUR TOERISME VERSTERKEN

5

Zoals in de Startnotitie is benoemd, dragen kunst en cultuur bij aan het aantrekken van bezoekers naar onze gemeente. Om de inzet van kunst en cultuur voor toerisme verder te kunnen versterken, werken we aan de volgende ambities:

AMBITIE: MET CULTURELE ACTIVITEITEN EN EVENEMENTEN BIJDAGEN AAN SEIZOENSVERLENGING VAN DE TOERISME & RECREATIE SECTOR.

Huidige situatie

De Winterswijkse musea vervullen ieder een belangrijke rol in het stevig neerzetten van ons cultuur en erfgoed en het vertellen van het verhaal van Winterswijk. Zoals vastgesteld in de Museumvisie 2021 ligt de basis bij de Museumfabriek als 'geheugen van Winterswijk'.

Transit Oost, Villa Mondriaan, Vereniging Het Museum (en het beoogd Steengroevemuseum) hebben een belangrijke rol in het ontsluiten en presenteren hiervan. Binnen de museale samenwerking (Museumconvenant 2022) wordt al

een aantal jaren in nauwe gezamenlijkheid gewerkt aan de versterking hiervan. Dit heeft onder andere geresulteerd in een Museum passe-partout (één toegangsbewijs voor voornoemde Winterswijkse musea), museumcampagnes via 100% Winterswijk en een bustoer langs de musea voor recreatie ondernemers.

Er zijn meer (erfgoed)locaties waar culturele activiteiten plaatsvinden en waar verhalen verteld worden, denk aan de Synagoge, Astoria, Doopsgezind Kerkje, Ankomm'n en de Jacobskerk. Er zijn verhalenvertellers van 't Gilde en de Steengroeve. Ook de bespelingen van het carillon dragen bij aan de levendigheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. We kennen onderscheidende culturele evenementen zoals Volksfeest en het bloemencorso, het Steengroeve Theater en KunstOer. In de zomerperiode zijn er voorstellingen in het Openluchttheater. In de openbare ruimte bevinden zich tientallen kunstobjecten.

De soms beperkte openingstijden van culturele locaties kunnen een belemmering vormen in het bijdragen aan seizoensverlenging. Een reden hiervoor kunnen vrijwilligersuitdagingen zijn.

De gratis toegankelijke culturele activiteiten van Stichting Ondernemen met Cultuur die plaatsvinden in het centrum van Winterswijk leveren een bijdrage aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

De plannen voor het bezoekerscentrum bij de Steengroeve door Stichting Terra Temporalis waar cultuur, erfgoed en toerisme elkaar versterken zijn belangrijk voor Winterswijk.

Waarom belangrijk?

Culturele voorzieningen, activiteiten en kunstwerken in de openbare ruimte maken gemeente Winterswijk aantrekkelijk voor zowel onze inwoners als onze bezoekers. Ze zijn van belangrijke toegevoegde waarde voor toerisme en recreatie.

Seizoensverlenging zorgt voor spreiding van bezoekers aan onze gemeente het hele jaar door.

Hoe willen we dit bereiken?

We willen de promotiekracht vanuit recreatie & toerisme intensiever benutten om publiek naar kunst en cultuur te trekken. We creëren een breder bereik voor cultuur door de zichtbaarheid van het aanbod te vergroten. We zetten in op het bundelen van het cultureel aanbod en het ontwikkelen van arrangementen (combinatie cultuur en horeca). We zien de positieve effecten van de marketingcampagnes voor de musea en willen deze uitbreiden naar een brede campagne voor kunst en cultuur, bijvoorbeeld met inzet van ambassadeurs. Hierbij willen we de mogelijkheden van 100% Winterswijk benutten.

Als er organisaties zijn die willen aansluiten bij het Museumconvenant dan stellen wij ons daarvoor open, zodat krachten verder gebundeld kunnen worden.

AMBITIE: DE KRACHT VAN KUNSTENAARS BINNEN DE OPENBARE RUIMTE BENUTTEN EN KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE TOEVOEGEN.

Huidige situatie

Op dit moment hebben we circa 30 objecten in de openbare ruimte in gemeentelijk eigendom. We dragen als gemeente zorg voor het beheer en onderhoud hiervan.

Waarom belangrijk?

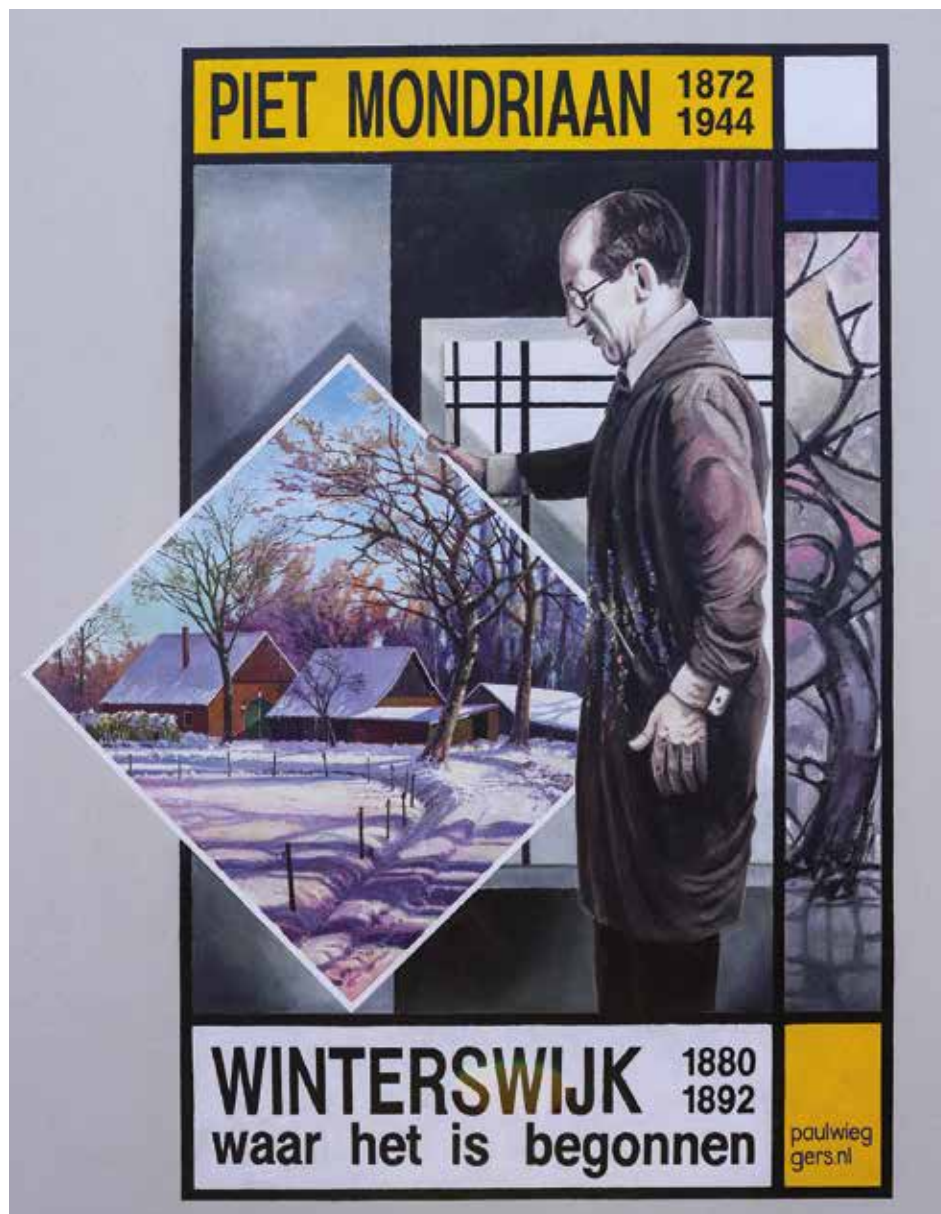
Kunstwerken in de openbare ruimte geven lading aan de omgeving voor zowel onze inwoners als bezoekers aan onze gemeente.

Cultuur draagt bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Kunstenaars en hun creativiteit kunnen een belangrijke rol spelen in het versterken hiervan.

Hoe willen we dit bereiken?

De kunstobjecten kunnen we beter benutten door deze beter zichtbaar te maken.

Bij nieuwe ontwikkelingen in het fysiek domein voegen we kunst in de openbare ruimte toe. We betrekken waar mogelijk kunstenaars voor vraagstukken binnen de openbare ruimte.

© Erwin Kamp

Van januari t/m augustus 2024 heeft het participatieproces plaatsgevonden. Hiervoor heeft het door de raad vastgestelde participatieplan bij de Startnotitie Cultuurnota als leidraad gediend. Deze is waar nodig aangevuld. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in het stuk. Hieronder een korte weergave van participatie-activiteiten:

- Er hebben inloopsessies plaatsgevonden bij voor publiek toegankelijke activiteiten van Boogie Woogie (Open Huis Amateurkunst), Villa Mondriaan (Piet is jarig), Theater de Storm (voorstelling Ashton Brothers) en de Bibliotheek (workshop Spoken word). In totaal is daar input van circa 30 personen opgehaald.
- Middels de inloopsessies is iedereen die dat wenste in de gelegenheid gesteld om input te geven voor de nieuwe cultuurnota. Via gemeentelijke kanalen zoals het gemeentenieuws en oproepen via social media, is aandacht besteed aan de inloopsessies.
- Bij radioprogramma 'Uit de Kunst' van RTV Slingeland is een toelichting gegeven op het proces van de cultuurnota.
- Op verschillende plekken en bijeenkomsten zijn er invulkaarten verspreid, onder andere bij winkeliers in het centrum en toeristische ondernemers.
- Er is een online vragenlijst (kwalitatief onderzoek) aan ca.100 culturele organisaties, verenigingen, groepen en creatieve makers verzonden. Deze had meer dan 40 respondenten. Personen die mondeling een toelichting wilde geven zijn hiervoor in de gelegenheid gesteld. Hiervan hebben zeven personen gebruik gemaakt.
- Er hebben drie verdiepende gezamenlijke gesprekken plaatsgevonden met de directeurs van Boogie Woogie, Theater de Storm, Bibliotheek Oost-Achterhoek en Villa Mondriaan onder leiding van een externe onafhankelijke gespreksleider. In ieder gesprek stond een speerpunt uit de Startnotitie Cultuurnota centraal.
- Er hebben diverse ambtelijke gesprekken plaatsgevonden (thema's sociaal domein, erfgoed, economie, onderwijs, vitaal platteland).
- Ook zijn betrokken geweest: voorzitter ABH City, voorzitter OWIN, adviseurs bij Cultuur Oost, Winterswijkse Uitdaging, 100% Winterswijk, teamleider Cultuur en Erfgoed Provincie Gelderland, Jong WCL, urban talentmakelaar, Adviesraad Sociaal Domein, Commissie Omgevingskwaliteit, bestuursleden jongerencentrum Elbekurkie, ambtenaren gemeente Tilburg en de werkgroep Phoenix.

KUNST EN CULTUUR,
VERWEVEN TOT IN DE KERN
CULTUURNOTA 2025-2028 GEMEENTE WINTERSWIJK